

JAAERVERSLAG 2025

**VAKBOND
VOOR
DIEREN**

INHOUDSOPGAVE

WOORD VAN DE VOORZITTER	4
WAAR WE TROTS OP ZIJN	6
EEN VAKBOND VOOR DIEREN	8
ONZE ORGANISATIE	12
ACTIVITEITEN IN 2025	14
FINANCIËN EN JAARREKENING	22
VOORUITBLIK OP 2026	24
BIJLAGE: PUBLICATIELIJST	30

Dit is het derde volle jaar waarin de Vakbond voor Dieren de belangen van de werkende dieren behartigt. De professionalisering die de Vakbond in 2024 heeft ingezet, is in 2025 verder voortgezet. En we hebben in 2025 nog meer dan in 2024 kunnen werken aan het vergroten van de naamsbekendheid van de Vakbond. Dat maakt mij blij en trots.

Als huisvriend van Villa VdB (NPO Radio 1) en in andere radioprogramma's heb ik ook in 2025 weer verteld over slimme, leuke, bijzondere en zielige dieren. Ik spreek over hoe mensen naar dieren kijken, hoe dieren met elkaar en met ons praten en hoe ze als werknemer behandeld zouden moeten worden. Het dier als individu zet ik altijd centraal. Ik ben dit jaar, namens de Vakbond, 19 keer op de radio geweest. In 2025 sprak ik op verschillende bijeenkomsten, soms samen met andere professionals. Ook zijn er namens de Vakbond in 2025 verschillende publicaties verschenen; in Joop, Trouw en in het juridisch vakblad Milieu en Recht.

In 2025 heeft de Vakbond financiering voor verschillende nieuwe projecten ontvangen. Een deel daarvan is in 2025 afgerond en een deel daarvan loopt door tot of start in 2026. In het bijzonder ben ik trots op het eerste congres van de Vakbond in januari van dit jaar. De meeste voorbereidingen hiervoor hebben we in 2025 gedaan.

Een bijzonder woord van dank gaat uit naar diegenen die ons (soms anoniem) in 2025 donaties hebben gestuurd. Dat raakt ons en dat motiveert ons. De positieve mails van mensen die over ons werk lazen of mij op de radio hoorden, zijn hartverwarmend. Dank daarvoor!

Ik kijk uit naar een prachtig 2026 met veel concrete resultaten voor de werkende dieren.

Marjolein de Rooij
Voorzitter Vakbond voor Dieren

WOORD VAN DE VOORZITTER

EEN TERUGBLIK OP 2025

WAAR WE TROTS OP ZIJN

- In de Trouw 'Duurzame top 100' stonden we op nummer 1 in de categorie Landbouw. Tijdens een feestelijke bijeenkomst in Pakhuis de Zwijger werd dit gevierd.
- Het samenstellen van het programma, vinden van de sprekers en de voorbereidingen van ons eerste congres dat begin 2026 plaatsvindt met als thema 'Ethiek in de Veehouderij.'
- In 2025 is de Vakbond erkend als Algemeen nut beogende instelling (ANBI).
- Het bestuur van de Vakbond is uitgebreid naar in totaal vijf leden.
- De zichtbaarheid in de media met publicaties, podcasts en op de radio was weer groter dan vorig jaar.
- Onze voorzitter wordt door journalisten als expert en serieuze gesprekspartner gezien.
- Het ministerie van LNVN heeft ons uitgenodigd om mee te praten over de toekomst van de biologische melkveehouderij.
- Het project om biggenoverleving te vergroten in de biologische varkenshouderij is gepresenteerd op de jaarvergadering van de biologische varkenshouders.
- Donaties aan de Vakbond zijn dit jaar verdubbeld ten opzichte van 2024.

Dat betekent dat giften aan de Vakbond (onder voorwaarden) aftrekbaar zijn van de belasting.

Leg de intrinsieke waarde van werkende dieren vast

Geef dieren in dierentuinen en in de veehouderij arbeidsrechten, schrijft Marjolein de Rooij. Zodat bijvoorbeeld tigerwelpen niet zomaar kunnen worden gedood.

Een duurzaam tijdschrift en Dierwaardige Bijdragen in Rotterdam doet de eerste stappen naar buiten. Foto: van

Marjolein de Rooij is voorzitter van de Vakbond voor Dieren.

De levende have van Artis staat voor een klein op de balans. De apen, leeuwen, olifanten en andere soorten die de dierentuinen tentoonstellen geven, vertegenwoordigen dus geen financiële waarde.

Dat is een goede zaak, nu de directie van de Apentuin met een langzame stap naar de natuur is toegetrokken. Daarvoor ontstaat er geen handel in wilde dieren, en kunnen we al bij het belang van het aler-voorspelers. Dat klokt zeer: publiek. Tenzij een dier een heel hoog te worden en het dier ervan geen financiële groeivert heeft.

Productie-eenheden in de veehouderij is het omgekeerde het geval. Daar moet dieren wel op de balans. Maar ook die zijn weliswaar tot beter dierenwelzijn. Dieren zijn productieve eenheden met een markt prijs, alle bijdragen zijn en anderszins. Zoals ze niet meer renderen, volgt de dood. Dus of een dier een goed economisch waarde vertegenwoordigt, ook in de dierentuin.

De levende have van Artis staat voor één euro op de balans

of juist volledig groen wordt toegevoegd, zoals in de veehouderij, in beide gevallen blijft het welzijn van het dier ondergeschikt.

In de VVD dierentuin is argumenten dat ieder dier een intrinsieke waarde heeft. Dat wil zeggen dat een dier een waarde heeft die losstaat van het nut voor de mens. Maar hoe kwantificeer je die intrinsieke waarde van tigert, leeuw en varken? Ik zie drie mogelijkheden om de intrinsieke waarde van het dier niet

ONS MODEL

EEN VAKBOND VOOR DIEREN

De Vakbond voor Dieren zet zich in voor de verbetering van de arbeidsomstandigheden van werkende dieren in de veehouderij. Onze inzet is helder: dieren in de veehouderij zijn geen productiemiddelen maar levende wezens met gevoel die arbeid verrichten in een economisch systeem. Dat vraagt om vertegenwoordiging.

Wij streven naar het verbeteren van arbeidsomstandigheden van werkende dieren in de commerciële dierhouderij door het erkennen en toekennen van (een vorm van) arbeidsrechten voor werkende dieren. Het arbeidsrecht ziet werknemers als partners in de sociale dialoog tussen werkgevers en werknemers. Die rol verdienen werkende dieren ook. Als Vakbond vertegenwoordigen wij hen.

Waar vakbonden voor mensen deelnemen aan de sociale dialoog tussen werkgevers, werknemers en overheid, streven wij ernaar om diezelfde positie voor werkende dieren te verwerven. Niet tegenover de sector, maar aan tafel met de sector.

De komende jaren ligt onze focus op samenwerking. Met individuele boeren, met de sector, met beleidsmedewerkers en met de overheid.

Marjolein de Rooij beschrijft in haar boek 'Hoeveel vakantiedagen heeft een varken?' zes arbeidsrechten voor werkende dieren.

DE 6 ARBEIDSRECHTEN VOOR WERKENDE DIEREN

1. HET RECHT OP EEN VEILIGE WERKOMGEVING
2. HET RECHT OP EEN GEZONDE WERKOMGEVING
3. HET RECHT OP EEN SOCIAAL LEVEN EN PRIVACY
4. HET RECHT OP RUST, VAKANTIE EN PENSIOEN
5. HET RECHT OP EEN GEWELDLOOS LEVEN
6. HET RECHT OP INSPRAAK

Deze rechten zijn voor de Vakbond voor Dieren het uitgangspunt om werkende dieren te beschermen tegen uitbuiting door hun werkgevers en gelden als uitgangspunt voor inspraak over hun werkomstandigheden.

De Vakbond baseert zich op wetenschappelijke kennis. De Vakbond doet onderzoek, inventariseert bestaande kennis en brengt kennis bij elkaar. Om serieus te worden genomen als expert en gesprekspartner, is een wetenschappelijke basis onmisbaar.

Met het verzamelen en verspreiden van wetenschappelijke kennis over specifieke onderwerpen, draagt de Vakbond bij aan (het actuele gesprek over) de rechten van werkende dieren.

Bij alles wat we doen, blijven we de vergelijking maken met vakbonden voor menselijke werknemers. Als je dieren ziet als werknemers — net zoals mensen dat zijn — wordt het vanzelfsprekend om het belang van hun rechten te erkennen. Daarom kiezen we bewust voor termen als vakantiedagen, werkgeluk en arbeidsvoorwaarden. Bij de keuze voor nieuwe projecten leggen we telkens deze verbinding.

"Ik zet mijn juridische kwaliteiten graag in voor een organisatie waar ik me echt mee verbonden voel.

Bij de Vakbond voor Dieren kan ik mijn ervaring gebruiken om bij te dragen aan iets dat er inhoudelijk toe doet."

LINDA DEKKERS
SECRETARIS

"Na jarenlange ervaring als boekhouder vind ik het bijzonder om mijn financiële kennis nu te kunnen

inzetten voor dieren. Het geeft mij voldoening om bij te dragen aan een organisatie die hun belangen serieus neemt."

JOHN RICKER
PENNINGMEESTER

"2025 stond in het teken van samenwerking en het versterken van onze positie als serieuze

gesprekspartner. We merkten dat steeds meer partijen bereid zijn om met ons aan tafel te komen en dat is een belangrijke stap vooruit. Juist door het gesprek aan te gaan, met boeren, bestuurders, beleidsmakers en wetenschappers, kunnen we structureel invloed uitoefenen op de arbeidsomstandigheden van werkende dieren.

Als vakbond geloven we in de kracht van overleg. Echte verandering ontstaat niet alleen vanuit idealen, maar vooral wanneer je gezamenlijk verantwoordelijkheid neemt en concrete afspraken maakt. Door inhoudelijk goed voorbereid aan tafel te zitten, en boeren niet als vijand te zien maar als werkgevers met een verantwoordelijkheid brengen we een vernieuwend perspectief op dierenwelzijn."

JUDITH VAN OOIJEN
BESTUURSLID

"Na jaren ondernemen en investeren ben ik anders naar economische systemen gaan

kijken. De grootste groep werkenden in ons land heeft geen rechten en wordt wettelijk gereduceerd tot productie-eenheid. In 2025 zette de Vakbond voor Dieren zich in om de rechten van werkende dieren in de veehouderij op de agenda te brengen.

Dieren verdienen meer. Of het nu honden zijn of paarden, koeien of varkens, vissen of geiten. Voor degenen die ongevraagd onderdeel zijn van een industrieel systeem zet ik mij graag in. Om een stem te geven aan wie geen stem heeft."

MICHIEL VAN DEURSEN
BESTUURSLID

ONZE ORGANISATIE

Stichting

De Vakbond voor Dieren is een stichting opgericht in januari 2023. De Vakbond voor Dieren is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 89011333.

De stichting heeft de ANBI-status. Door de ANBI-status kunnen donateurs en schenkers profiteren van belastingvoordelen, aangezien giften aan een ANBI fiscaal aftrekbaar zijn. U kunt onze ANBI registratie terugvinden op de website van de Belastingdienst onder RSIN-nummer 864852605.

Bestuur

Marjolein de Rooij is oprichter en voorzitter. Judith van Ooijen en Michiel van Deursen zijn algemeen bestuurslid. Op 1 april 2025 zijn John Ricker (penningmeester) en Linda Dekkers (secretaris) toegetreden tot het bestuur.

Het bestuur werkt vrijwillig en zonder salaris. Het bestuur kreeg geen vergoeding voor de gemaakte onkosten afgelopen jaar.

Elke drie tot vier weken komt het bestuur (online) samen. Tijdens deze vergaderingen bespreken zij de voortgang, stellen zij doelen vast en verdelen zij taken. In 2025 kwam het bestuur driemaal fysiek bijeen.

Besluiten van het bestuur worden bij meerderheid van stemmen genomen (zoals vastgelegd in onze statuten) en gedocumenteerd in de notulen van de bestuursvergadering.

Partners

Voor de projecten die we met financiering van derden uitvoeren werken we samen met andere partijen zoals het Louis Bolk Instituut, Bionext, de Vereniging van Biologische Varkenshouders, het Meertens Instituut, Caring Farmers en anderen.

Organisatieontwikkeling en inhuur freelancers

In 2025 heeft Marion Beishuizen zich als vrijwilliger onbezoldigd beziggehouden met het verder uitdenken en ontwikkelen van onze communicatiestrategie.

In 2025 ontvingen we financiering voor de ontwikkeling en professionalisering van onze eigen organisatie van Stichting DOEN. Deze financiering stelde ons in staat om freelancers (Gertrude Lok en Fien Lindelauff)

in te huren voor het voorbereiden van het congres, communicatie op social media en de verdere ontwikkeling van de website.

De financiering gebruikten we tevens voor de verdere ontwikkeling van onze organisatie, zoals een abonnement op een boekhoudprogramma, een CRM systeem, een vernieuwde website en een actieve professionele social media campagne. Ook zijn er drie fysieke vergaderingen gehouden.

Van links naar rechts:
Marion Beishuizen, John Ricker, Marjolein de Rooij, Judith van Ooijen, Linda Dekkers en Michiel van Deursen.

VAKBOND EN

ACTIVITEITEN IN 2025

We zijn blij en trots dat er in 2025 nog meer aandacht was voor de Vakbond voor Dieren in de media dan in de jaren ervoor. Hieronder een overzicht van de belangrijkste activiteiten.

Media en communicatie

Marjolein de Rooij was 19 keer te horen op de radio, onder andere als huisvriend bij **Villa VdB** (NPO Radio 1). Daarnaast kon je haar beluisteren in verschillende podcasts, onder andere bij **Studio Plantaardig**. Ze was op de televisie om bij **Editie NL** uit te leggen dat diertuindieren recht hebben op privacy.

Ook gaf Marjolein diverse lezingen zoals bij het ministerie van LNV, de Universiteit van Utrecht en de Universiteit van Amsterdam. Verder zijn er verschillende artikelen gepubliceerd, waaronder op **Joop.nl**, in **Trouw** en in het juridisch tijdschrift **Milieu en Recht**.

We hebben een social media strategie opgezet waarmee we onze (menselijke) achterban willen uitbreiden en verder aan ons willen verbinden. Onze sociale media kanalen, Facebook, Instagram en LinkedIn worden actief en structureel ingezet om mensen te bereiken en te informeren over dieren, actualiteiten en het werk van de Vakbond.

We zijn gestart met het versturen van een maandelijkse nieuwsbrief naar 346 abonnees (aantal begin 2026). Daarnaast hebben we onze huisstijl een update gegeven en onze website volledig vernieuwd.

Lezingen, presentaties en workshops

Het geven van lezingen, presentaties en workshops is belangrijk om meer mensen te bereiken en diepgang in onze boodschap te kunnen brengen. Samen met theatermaker **Lindertje Mans** ontwikkelde Marjolein een keynote waarin communicatie van dieren centraal staat en waarin gekeken wordt wat wij van dieren kunnen leren. Deze keynote geeft de luisteraar inzicht in het emotionele leven van het dier. Deze lezing gaven zij onder andere op het ministerie van LNVN, in het kader vanierendag.

In de bijlage een volledig overzicht van lezingen, artikelen en andere optredens in de media.

Pilotproject welzijn leghennen Noord-Tanzania

In de eerste helft van 2025 voerden we een pilotproject uit om het welzijn van leghennen in Noord-Tanzania te verbeteren. De pluimveesector in dit Oost-Afrikaanse land beweegt snel richting kooisystemen, terwijl er juist grote kansen liggen voor hogere welzijnsnormen. Door veldbezoeken aan boeren, een workshop met lokale pluimveehouders en gesprekken met hotels en lodges brachten we de belangrijkste welzijns- en managementproblemen in kaart.

Als resultaat ontwikkelden we praktische richtlijnen voor **Cage Free+** eieren en ontstond er een gemotiveerde groep boeren die

wil werken naar een gecertificeerd vrije-uitloopsysteem en samen een betrouwbare, diervriendelijke eierketen wil opbouwen voor de toerismesector.

Het rapport is geschreven in opdracht van RVO en de Nederlands ambassade in Tanzania, en werd uitgevoerd in samenwerking met pluimveedierenarts Vera Bavinck (Fair-poultry) en de Tanzaniaanse dierenbeschermingsorganisatie EAAW.

[Cage Free+ Tanzania – Vakbond voor Dieren](#)

Biggenoverleving

Het vergroten van de overlevingskans van biggen is een belangrijke uitdaging in de biologische varkenshouderij. In de intensieve sector worden moedervarkens vaak vastgezet in kooien, waardoor zij hun natuurlijke gedrag niet goed kunnen vertonen.

Dit heeft grote negatieve gevolgen voor het welzijn van het moedervarken. In de biologische veehouderij is dat daarom niet toegestaan: daar werken boeren met vrijloopkraamhokken. Deze hokken bieden het moedervarken meer ruimte en vrijheid, maar vragen tegelijkertijd om zorgvuldig management om ook de biggen een optimale start te geven.

Met het project **Biggenoverleving** hebben de **Vakbond voor Dieren**, het **Louis Bolk Instituut**, **BioNext** en de **Vereniging voor Biologische Varkenshouders** kennis uit de praktijk, wetenschap gecombineerd met de ervaringen van boeren. Met als doel inzicht krijgen in de belangrijkste factoren die bijdragen aan gezonde moedervarkens en vitale biggen.

De resultaten zijn gebundeld in:

- Een **videoreeks** – waarin boeren en experts hun ervaringen en inzichten delen.
- De **stalkaart** – een praktische handreiking met zeven kernpunten voor in de stal.
- Het **onderzoeksrapport** – een uitgebreide analyse van literatuur, enquête en praktijk interviews.

Samen laten deze middelen zien, dat biggenoverleving geen kwestie is van één maatregel, maar van een integrale aanpak: aandacht voor huisvesting, voeding, klimaat, genetica, gedrag én de relatie tussen mens en dier.

[Biggenoverleving – Vakbond voor Dieren](#)

Juridische procedure

De Vakbond heeft onder andere tot doel om de intrinsieke waarde van dieren daadwerkelijk los te zien van hun doel voor de mens.

In 2025 heeft de Vakbond financiering gekregen voor het verkennen van de mogelijkheden voor het voeren van een proefproces dat aan dit doel bijdraagt. In 2025 zijn de eerste juridische verkenningen gedaan met hulp van externe juristen. In 2026 ronden we de eerste verkenningen af en bepalen we de processtrategie en de vervolgstappen.

Aan tafel

Een van de doelstellingen van de Vakbond is om dieren aan overleg- en beleidstafels te vertegenwoordigen. Afgelopen jaar zijn we door het ministerie van LNV gevraagd aan te sluiten bij de workshop over de toekomst van de biologische veehouderij. Hier hebben wij het belang van inspraak van koeien benadrukt en onder andere aangegeven dat er grenzen gesteld moeten worden aan de hoeveelheid melk die door melkkoeien wordt geproduceerd.

De dierwaardige veehouderij wordt hoofdzakelijk vormgegeven door mensen uit de sector, partijen met een economisch belang. In een opinieartikel lieten we weten dat de plannen van de minister niet zullen leiden tot een dierwaardige veehouderij. Zolang de dieren zelf nauwelijks vertegenwoordigd zijn en de sector de stoelen aan de tafel vooral zelf bezet houdt, kan er geen sprake zijn van een werkelijk pad naar dierwaardigheid.

Donaties

In 2025 hebben we meer ingezet op donaties. De website is vernieuwd en er is meer aandacht voor donaties en de mogelijkheid voor het doen van donaties.

We hebben de ANBI status aangevraagd en verkregen. Wij hebben vooralsnog niet groots ingezet op donaties, maar de media aandacht voor de Vakbond zorgt er toch voor dat wij ook dit jaar een groeiend aantal donaties hebben mogen ontvangen. Hier zijn we heel blij mee.

FINANCIËN

Ons financiële beleid is gericht op een verantwoorde uitbreiding met voldoende middelen om onze doelstellingen te bereiken. We streven ernaar om onze middelen voornamelijk via fondsenwerving te verwerven. Omdat het bestuur op vrijwillige basis werkt, zijn de kosten zeer beperkt gebleven.

Doordat voorzitter Marjolein de meeste initiële kosten voor de stichting Vakbond voor Dieren, zoals de kosten voor de website, de oprichting en de bankkosten in 2023 en 2024 privé op zich heeft genomen, blijven onze uitgaven beperkt. Dankzij donaties is het resultaat voor 2025 positief.

Het bedrag aan donaties is in 2025 bijna verdubbeld naar € 3.082,57 en de verwachting is dat deze trend in 2026 zal doorzetten. Door het gestegen bedrag aan donaties hebben wij het jaar met een positief saldo van € 2.755,26 kunnen afsluiten. Hierdoor is het eigen vermogen van de stichting voor het eerst positief geworden.

In 2025 heeft de Vakbond een huishoudelijk reglement vastgesteld waarin ook de financiële protocollen zijn vastgelegd. Dit draagt bij aan een controleerbare en navolgbare financiële administratie.

Toelichting balans

Het project **Biggenoverleving** is in 2025 afgerond en verantwoord. Het restant van de subsidie, te weten € 21.485,40, moet nog worden ontvangen samen met een klein bedrag aan donaties uit 2025.

De inkomsten en kosten voor het **congres** in 2026 (per saldo € 1.876,44) komen op de balans voor 2026.

Het eigen vermogen van de stichting is door het positief resultaat van 2025 gegroeid tot een positief bedrag van € 2.586,07.

Kortlopende schulden, € 65.511,48:

De volledige subsidie van €75.000 van **Stichting DOEN** is in 2025 ontvangen. Hier van is €11.271,90 in 2025 besteed. De rest wordt in de eerste helft van 2026 besteed (€ 63.728,10). Crediteuren en vooruitbetaalde kosten bedroegen €2.783,38.

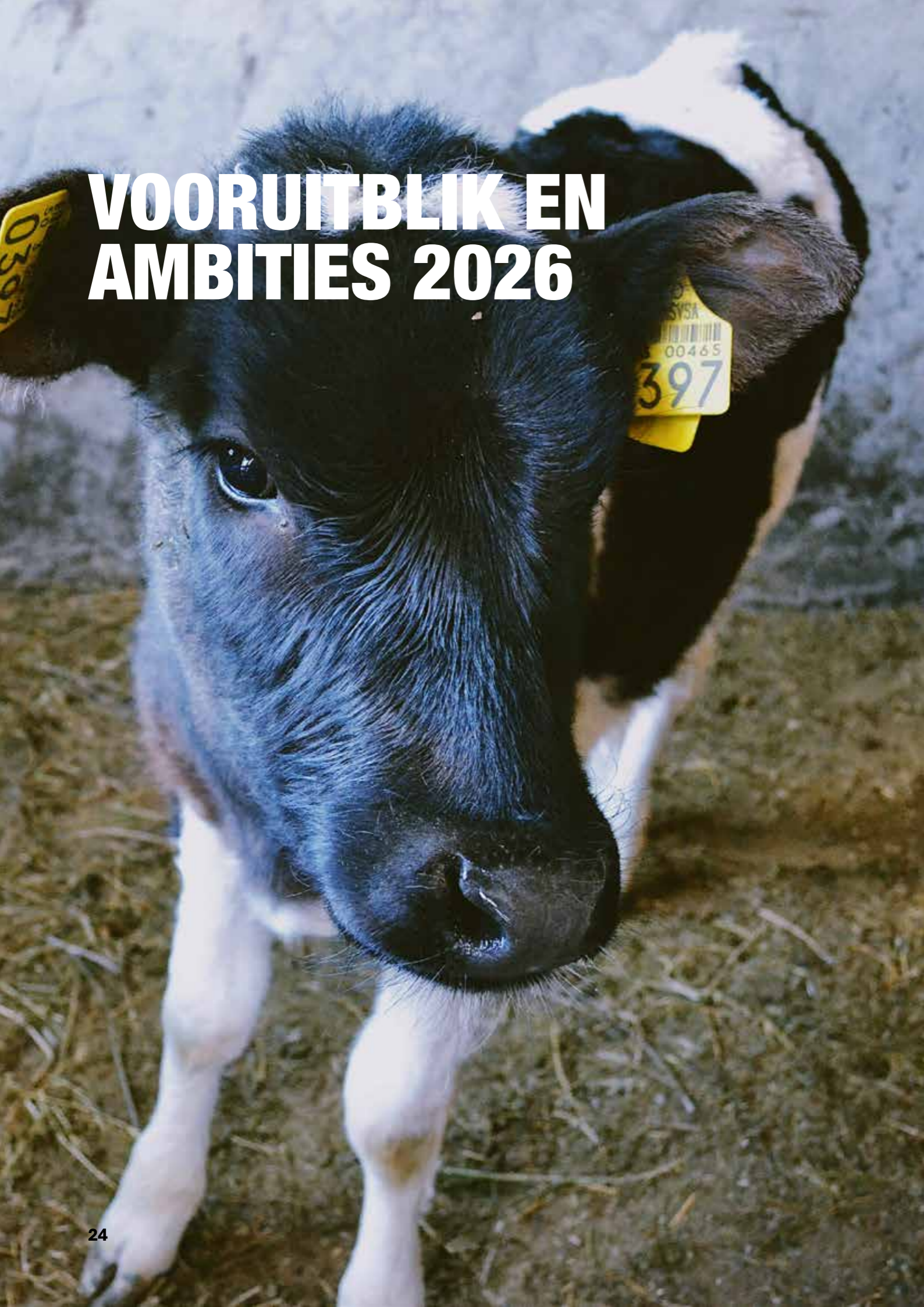
Toelichting exploitatie 2025

Er is een totaal van €3.082,57 aan donaties van particulieren in 2025 ontvangen. Verder ontving de stichting €1.500 voor het geven van presentaties.

De algemene kosten bestaan uit bank- en vormgevingskosten plus de kosten van het kunnen ontvangen van donaties via de website.

JAARREKENING 2025

BALANS	31-12-2024	31-12-2025
ACTIVA		
Vorderingen	100,00	21.704,44
Liquide middelen	87.647,72	45.516,67
Vooruitbetaalde kosten	–	1.876,44
Totaal Activa	87.747,72	69.097,55
PASSIVA		
Algemene Reserves	– 992,45	– 169,19
Resultaat Boekjaar	823,26	2.755,26
Eigen vermogen	-169,19	2.586,07
Kortlopende schulden	87.916,91	66.511,48
Totaal Passiva	87.747,72	69.097,55
RESULTATENREKENING		
	2024	2025
OPBRENGSTEN		
Donaties	1.612,45	3.082,57
Overige inkomsten	–	1.630,00
Ontvangen subsidie	44.023,08	150.912,93
Nog te besteden projectkosten	– 1.975,00	–
	42.048,08	150.912,93
Totaal Opbrengsten	43.660,53	155.625,50
KOSTEN		
Algemene kosten	1.004,26	1.485,85
Projectkosten	41.833,01	151.384,39
Totaal Kosten	42.837,27	152.870,24
Resultaat Boekjaar	823,26	2.755,26

VOORUITBLIK EN AMBITIES 2026

Jaarplan 2026

In 2024 stelden we een strategisch plan op waarin we onze doelen tot en met 2030 vastlegden. Dit plan gebruiken we als basis voor de jaarplannen. In het jaarplan 2026 plannen we onze concrete acties voor het nieuwe jaar.

Media

In 2026 blijven we de media opzoeken. De professionaliseringslag die we in 2025 maakten, zetten we voort. We verwachten een volwaardige gesprekspartner te blijven voor werkgevers, journalisten en beleidsmakers.

Fondsenwerving en communicatie

We gaan in 2026 onze fondsenwerving verder vormgeven en uitbreiden door zichtbaar te zijn voor mensen die onze achterban een warm hart toedragen. Dit doen we door het regelmatig versturen van een nieuwsbrief, inzetten op social media, werken aan een actuele website en het uitdragen van de resultaten van projecten via lezingen, presentaties, mediaoptredens en opinieartikelen. We hebben in 2025 financiering ontvangen voor personele ondersteuning op dit gebied.

Congres 'Ethiek in de Veehouderij'

24 januari 2026 vindt het eerste congres van de Vakbond plaats met als thema 'Ethiek in de veehouderij'.

Vervolg project Welzijn legghennen Noord-Tanzania (ambitie)

In 2026 willen we voortbouwen op de succesvolle pilotfase.

Het hoofddoel van deze tweede fase (2026–2029) is het ontwikkelen van een stabiele, herleidbare en welzijnsconforme aanvoer van Cage Free (CF) eieren door:

1. Transformeren van kleine lokale boeren naar het CF systeem
2. Verbeteren van voerkwaliteit, gezondheidszorg en management via training en begeleiding
3. Opzetten van een betrouwbare afzetketen met hotels, lodges en safari-organisaties
4. Economische versterking van boeren, met betere productie, lagere uitval en hogere stabiele ei-prijs
5. Structureel verminderen van antibioticagebruik, verbeteren van voerkwaliteit en vergroten kennis over welzijn legghennen in samenwerking met lokale livestock officers
6. Invoering van een lokaal stempelsysteem voor traceerbaarheid van elk ei.

Ten tijde van het opstellen van dit jaarverslag is de financiering hiervoor wel aangevraagd, maar nog niet toegekend. Als in 2026 de financiering hiervoor wordt toegekend, zullen we dit project opstarten.

Implementatie van dark brooders in de opfok van leghennen (ambitie)

Dark brooders zijn verwarmde, donkere ruimtes die de moederkip nabootsen en een veilige en beschutte rustplaats bieden voor kuikens. Onderzoek toont aan dat het gebruik van dark brooders het welzijn van kuikens verbetert. Kuikens ervaren minder stress, vertonen rustiger gedrag en pikken elkaar hierdoor minder.

Desondanks is de toepassing van dark brooders in de praktijk beperkt. In 2026 willen we een project starten dat zich richt op het onderzoeken van bezwaren tegen het gebruik van dark brooders bij het grootbrengen en verzorgen van jonge kuikens in hun eerste levensfase en op het ontwikkelen van oplossingen om deze obstakels te verminderen.

In 2025 hebben we de financiering hiervoor aangevraagd, maar deze is nog niet toegekend. Als in 2026 de financiering hiervoor wel wordt toegekend, zullen we dit project opstarten.

Juridische procedure vervolg (ambitie)

In 2025 kreeg de Vakbond financiering voor het verkennen van de mogelijkheden voor het voeren van een proefproces dat bijdraagt aan het erkennen van de intrinsieke waarde van het dier. In 2025 zijn ook de eerste juridische verkenningen gedaan met hulp van externe juristen. In 2026 ronden we de eerste verkenningen af en bepalen we de processtrategie en vervolgstappen. Afhankelijk van de bevindingen in de eerste fase zal een vervolg financiering nodig zijn om een juridische procedure op te starten.

COLOFON

TEKST

Linda Dekkers / Marjolein de Rooij

OPMAAK

Gertrude Lok

FOTOVERANTWOORDING

omslag	Sabine Grootendorst
p 2	Antonio Vivace / Unsplash
p 4	Marcel Molle
p 8	Lukas Vincour / WeAnimals
p 14	Stefan Witte / Beeldvoerders
p 21	Sjors Swierstra
p 24	Ioana Cristiana / Unsplash
p 27	Brad / Unsplash
p 28	Jo-Anne McArthur / WeAnimals

BIJLAGE

PUBLICATIELIJST

PRINT

21-02-2025	Varkens in een dierwaardige veehouderij	opinie	Joop
15-04-2025	Kippen eieren en PFAS	opinie	Joop
14-08-2025	Leg de intrinsieke waarde vast	opinie	Trouw
03-09-2025	Interview Duurzame Top 100	interview	Trouw
29-10-2025	Zijn alle dieren gelijk	opinie	Milieu & Recht
14-11-2025	Stalbranden	opinie	Joop
02-11-2025	Interview	interview	Haarlems Dagblad
10-12-2025	Boeren kom in actie	opinie	Joop

RADIO

08-01-2025	IVF bij kalfjes	huisvriend	Villa VdB
20-01-2025	Rouw bij dieren	huisvriend	Villa VdB
04-02-2025	Paardensport	huisvriend	Villa VdB
12-02-2025	Kuikens	huisvriend	Villa VdB
15-02-2025	Zalmen	expert	Nieuwsweekend
12-03-2025	Dieren in het leger	huisvriend	Villa VdB
25-03-2025	Dieren op het toneel	huisvriend	Villa VdB
10-04-2025	Intersoortelijke vriendelijkheid	huisvriend	Villa VdB
28-04-2025	Pangolin op netflix	huisvriend	Villa VdB
19-05-2025	Vegan diervoeder	huisvriend	Villa VdB
05-06-2025	Privacy bij dieren	huisvriend	Villa VdB
26-06-2025	Hittestress	huisvriend	Villa VdB
29-07-2025	Wet Dieren	huisvriend	Villa VdB
02-09-2025	Rechten voor de natuur	huisvriend	Villa VdB
15-09-2025	Dierenleed op het etiket	huisvriend	Villa VdB
07-10-2025	Lespakket Dierenwelzijn	huisvriend	Villa VdB
04-10-2025	Jane Goodall	expert	Nieuwsweekend
06-11-2025	Minihondjes	huisvriend	Villa VdB
25-11-2025	Kraaien en peuken	huisvriend	Villa VdB

ONLINE

31-01-2025	Dierentaal	podcast	Studio Plantaardig
08-08-2025	Zomercolumn	podcast	Studio Plantaardig
09-10-2025	Decide for impact show 480	podcast	Erno Haskens

TV

06-06-2025	Privacy voor dierentuindieren		Editie NL
------------	-------------------------------	--	-----------

LEZINGEN

31-01-2025	Dierenrechten	nagesprek	Food for Profit
26-01-2025	Dierenrechten	nagesprek	Theaterstuk Hen
24-01-2025	Dierenrechten	college	Universiteit Utrecht
12-01-2025	Kippentaal	webinar	Caring Farmers
20-02-2025	Kippen- en koeientaal	lezing*	Louis Bolk Instituut
28-03-2025	Dierencommunicatie	lezing*	Wakker Dier
29-03-2025	Van Kippenhok tot Kantoortuin	lezing***	Partij voor de Dieren
15-05-2025	Dierenrechten	diner en gesprek	RADIUS
10-06-2025	Dierenrechten	college	UvA
09-07-2025	Dierencommunicatie	lezing*	Wakker Dier
19-09-2025	Dierenactivisme	workshop**	Orde van Organisatie Adviseurs
30-09-2025	Van Kippenhok tot Kantoortuin	lezing***	ministerie LNV
09-10-2025	Van Kippenhok tot Kantoortuin	lezing***	Jeugdzorgmedewerkers
10-10-2025	Van Kippenhok tot Kantoortuin	lezing***	AAG lezing personeelsdag
17-10-2025	Van Kippenhok tot Kantoortuin	lezing	Museumdocenten
19-11-2025	Biggenoverleving	presentatie	Biologische varkenshouders
20-11-2025	Dierenrechten	presentatie	I am Material

* Samen met Leonie Cornips

** Samen met Jorgen Schram

*** Samen met Lindertje Mans

Jaarverslag 2025
Stichting Vakbond voor Dieren

www.vakbondvoordieren.nl
info@vakbondvoordieren.nl
KvK 89011333